

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “เพลงฮิปฮอปกับความเป็นผู้หญิง” นี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการค้นหาความจริงจากข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ในเชิงลึก เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของเพลง Hip Hop เกี่ยวกับการสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิง โดยมุ่งวิเคราะห์องค์ประกอบ 2 ด้านในกระบวนการสื่อสารนั่นคือ “เนื้อหา” (Text) และ “ผู้รับสาร” (Audience) โดยการวิเคราะห์ตัวสารมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่า เพลง Hip Hop ได้สร้างความเป็นจริงทางสังคมเกี่ยวกับตัวผู้หญิงอย่างไร ซึ่งในที่นี้หมายถึงการเข้ารหัสเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงของเพลง Hip Hop (Encoding) ขณะที่การวิเคราะห์ผู้รับสารนั้น มีวัตถุประสงค์คือเพื่อให้ทราบว่าผู้อ่านรับรู้และถอดรหัสความเป็นผู้หญิงเป็นไปในทิศทางเดียวกับเนื้อเพลง Hip Hop หรือไม่ อย่างไร ซึ่งหมายถึงการที่ผู้รับสารได้ทำการถอดรหัสเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงตามประสบการณ์ของตนเอง (Decoding) ทั้งนี้เพื่อหาคำตอบว่าระหว่างการเข้ารหัสเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงและการถอดรหัสของผู้รับสารส่วนใดจะเป็นสิ่งที่อำนาจในการกำหนดทิศทางของสังคมกับผู้หญิงได้มากกว่ากัน

เพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างมีขั้นตอน และได้เนื้อหาที่ชัดเจน ผู้วิจัย จึงแบ่งเนื้อหาการศึกษาและวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาความเป็นผู้หญิงผ่านเนื้อหาของเพลง Hip Hop
 2. การศึกษาการตีความความเป็นผู้หญิงของผู้หญิงวัยรุ่นจากเพลง Hip Hop และอิทธิพลของเพลง Hip Hop ที่มีต่อการทัศนคติเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงของผู้หญิงวัยรุ่น
- โดยรายละเอียดในแต่ละส่วนประกอบด้วยระเบียบวิธีวิจัยเป็นลำดับขั้นดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาความเป็นผู้หญิงผ่านเนื้อหาของเพลง Hip Hop

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเนื้อเพลง Hip Hop เพื่อนำมาหาความหมายของความเป็นผู้หญิงจากเพลง

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นเนื้อหาบทเพลง Hip Hop ทุกเพลง ที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้คัดเลือกเพลง Hip Hop ของศิลปินไทยที่มีชื่อเสียงจำนวน 3 กลุ่ม อันได้แก่ โจ้บอย ดาจิ และไทเทเนียม โดยพิจารณาจากการได้รับความนิยมจากผู้ฟัง ซึ่งศิลปินทั้งสามมีผลงานเพลงอยู่ในอันดับเพลงยอดนิยมของคลื่นวิทยุ รายการเพลง และเว็บไซต์ที่รายงานข่าวสารเกี่ยวกับวงการเพลงต่าง ๆ เช่น Seed FM, MTV 365Jukebox เป็นต้น เพราะในความเป็นจริงแล้วยังมีศิลปินแนว Hip Hop อยู่บ้างในสังกัดของค่ายเพลงอิสระ หรือค่ายเพลงนอกกระแส ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อบุคคลที่ศึกษาจึงจำเป็นต้องเลือกศิลปินที่คนส่วนใหญ่รู้จัก และเลือกศึกษาผลงานเพลงในอัลบั้มศิลปินทั้งสามกลุ่ม ดังนี้

1.1 โจ้ บอย เลือกผลงานที่จัดจำหน่ายตั้งแต่วันที่ 21 ตุลาคม 2547 อันได้แก่ชุด Sorry I'm Happy, ร้ายก็รัก (EP) by Joey Boy และวันฟ้าใหม่ สังกัด GMM Grammy ซึ่งประกอบไปด้วยเพลง

1. Ragga Boom
2. Summer All The Time (Feat. Rude Boy Face)
3. สวิสดีครับ
4. เซ
5. แม่ด่า
6. ยกมือขึ้น
7. Slow Motion (ระวังมันส์ชนโอ!!)
8. ร้ายก็รัก

1.2 ดาจิ เลือกผลงานที่จัดจำหน่ายตั้งแต่วันที่ 6 สิงหาคม 2548 ได้แก่ ชุดกิ๊กทั่วไทย สังกัด GMM Grammy ซึ่งประกอบไปด้วยเพลง

1. Hip Hop Wuey!!! : Hip Hop เว้ย!!!
2. กิ๊กทั่วไทย
3. มาเร็วมาฟัง
4. อะแน่นอน
5. ยังไม่กลับ (2005 Club Mix)
6. โถ่เห้ย
7. เปิดหีบแล้วรีบปิด

8. แน่จริงก็กลับมาใหม่

9. เรื่องใหญ่

10. พยัญชนะไทย

ทั้งนี้ ในอัลบั้มยังประกอบไปด้วยบทพูดสั้น ๆ ชื่อว่า ซึ่พิน (Skit) และ ไม่ว่า (Skit) ทั้งนี้ผู้ศึกษาไม่นำมาศึกษาด้วยเรื่องจาก บทพูดทั้งสอง ไม่มีดนตรี และไม่มีคุณสมบัติของความเป็นบทเพลง

1.3 ไทเทเนียม เลือกผลงานที่จัดจำหน่ายตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2548 ได้แก่ ชุด Thailand's Most Wanted สังกัด สนามหลวงการดนตรี ซึ่งประกอบไปด้วยเพลง

1. T.M.W.
2. โดน
3. U Don't Know
4. ทะลึ่ง (Feat. Nara)
5. Mod Keaw
6. Still Running
7. No Time 4 BO
8. Guwn Theen
9. Coming At Ya
10. I Know U Love Me (Feat. P.Natty)

ทั้งนี้ ในอัลบั้มยังประกอบไปด้วยบทพูดสั้น ๆ ชื่อว่า Dek Hea 1 2 3 และ 4 ทั้งนี้ผู้ศึกษาไม่นำมาศึกษาด้วยเรื่องจาก บทพูดทั้งสอง ไม่มีดนตรี และไม่มีคุณสมบัติของความเป็นบทเพลง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างตารางลงรหัสเพื่อจำแนกข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงจากเนื้อเพลง โดยวิเคราะห์ความเป็นผู้หญิงจากบทเพลง ตามเกณฑ์ในการวิเคราะห์คุณลักษณะของความเป็นผู้หญิงดังต่อไปนี้ (นันทา วีรวิทยากุล, 2541)

1. พฤติกรรมด้านความรัก
2. การแสดงบทบาททางเพศ
3. ความมั่นใจในตนเอง

จากนั้นผู้วิจัยได้แบ่งความเป็นผู้หญิงที่ปรากฏออกเป็น 3 รูปแบบ ตามลักษณะของความเป็นผู้หญิงจากงานเขียนของซีโมน อันได้แก่

1. ผู้หญิงหัวสมัยเก่า
2. ผู้หญิงก้ำกึ่งระหว่างผู้หญิงหัวสมัยเก่าและผู้หญิงหัวสมัยใหม่
3. ผู้หญิงหัวสมัยใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนแรก คือการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตรวจสอบว่า เพลง Hip Hop สร้างความเป็นผู้หญิงอย่างไร ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) และวัฒนธรรมวัยรุ่น (Youth Culture) มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลของลักษณะความเป็นผู้หญิงที่ปรากฏในรูปแบบเชิงปริมาณ ส่วนในรายละเอียดจะนำเสนอด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Description Analysis) แสดงผลการศึกษาและอภิปราย พร้อมข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 2 การศึกษาการตีความความเป็นผู้หญิงของผู้หญิงวัยรุ่นจากเพลง Hip Hop

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth-interview)

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือผู้หญิงวัยรุ่น อายุ 12-25 ปี ทั้งหมด ด้านกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษา ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้หญิงวัยรุ่นโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้หญิงวัยรุ่น อายุ 12-25 ปี (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) ทั้งนี้

ผู้วิจัยต้องการให้เกิดความหลากหลายของช่วงอายุของวัยรุ่นภายในกลุ่มตัวอย่าง จึงได้ทำการแบ่งช่วงอายุของวัยรุ่นตามแนวคิดของศรีเรือน แก้วกังวาล ว่าวัยรุ่นมี 3 ช่วงวัยได้แก่

1. ช่วงวัยแรกรุ่น อายุประมาณ 12-15 ปี
2. ช่วงวัยรุ่นตอนกลาง อายุประมาณ 16-17 ปี
3. ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย อายุประมาณ 18-25 ปี

ผู้วิจัยได้เลือกหญิงวัยรุ่นมา 2 คนในแต่ละช่วงวัย ดังนั้นจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจึงมีดังนี้โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไป จำนวน 6 คน
2. กลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นแฟนเพลง Hip Hop ซึ่งกลุ่มนี้จะฟังเพลง Hip Hop เป็นประจำ และมีอัลบั้มเพลงของ โจอี้ บอย ดาจิมี หรือไทเทเนียม อย่างน้อย 2 อัลบั้ม จำนวน 6 คน

สาเหตุที่ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม เนื่องจากต้องการนำข้อมูลการตีความที่ได้จากทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบความแตกต่างในการตีความจากเพลง Hip Hop ในการคัดเลือกจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth-interview) โดยผู้วิจัยจะทำการคัดเลือกเพลง Hip Hop ของศิลปินทั้ง 3 กลุ่ม กลุ่มละ 1 เพลง โดยเลือกเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงผู้หญิงอย่างชัดเจน เพื่อนำมาเปิดเป็นเพลงตัวอย่างในลักษณะของการจัดกระทำ (Stimulus) กับผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม ซึ่งจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวผู้วิจัยสามารถคัดเลือกเพลงที่จะนำมาใช้เป็นเพลงตัวอย่างคือ

1. เพลง “สวัสดีครับ” ของ โจอี้บอย
2. เพลง “กิ๊กทั่วไทย” ของ ดาจิมี
3. เพลง “ทะเลิ่ง” ของ ไทเทเนียม

ตัวอย่างของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แนวคำถามของวัยรุ่นทั่วไป

ชื่อ/นามสกุล

ชื่อเล่น

อายุ

ระดับการศึกษา

1. แนวคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของการฟังเพลง

- ฟังเพลงบ่อยแค่ไหน
- ฟังเพลงประเภทไหนมากที่สุด
- เคยฟังเพลง Hip Hop หรือไม่
- รู้สึกอย่างไรกับเพลง Hip Hop
- เพลง Hip Hop แตกต่างอย่างไรกับเพลงประเภทที่คุณชอบฟัง

2. แนวคำถามที่เกี่ยวกับความเป็นผู้หญิง

- ผู้หญิงไทยทุกวันนี้ในความคิดของคุณคือ
- ผู้หญิงไทยวันนี้แตกต่างจากอดีตมากน้อยเพียงไร
- คุณคิดว่าผู้หญิงทุกวันนี้ต้องมีความเป็นกุลสตรีหรือไม่
- ในความคิดของคุณ คุณเป็นผู้หญิงแบบไหน
- คุณคิดว่าตัวเองมีความมั่นใจมากน้อยเพียงใด

3. แนวคำถามที่เกี่ยวกับเพลงและความเป็นผู้หญิง

- คุณคิดว่าเพลงป๊อปทั่วไปกล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะอย่างไร
- คุณคิดว่าเพลง Hip Hop กล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะอย่างไร
- คุณคิดว่าผู้หญิงที่ถูกพูดถึงในเพลง Hip Hop sexy หรือไม่คุณคิดว่า

ผู้หญิงที่ถูกพูดถึงในเพลง Hip Hop มีความมั่นใจหรือไม่

- คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเวลาฟังเพลง Hip Hop ที่พูดถึงรูปร่างของ

ผู้หญิง

- คุณคิดอย่างไรกับเพลง Hip Hop ที่พูดถึงการมีแฟนครั้งละหลาย ๆ คน

ของผู้หญิง

- คุณคิดว่าผู้หญิงในไทยในปัจจุบันแตกต่างจากที่เพลง Hip Hop พูดถึง

หรือไม่ อย่างไร

- คุณคิดว่าเพลงที่คุณชอบพูดถึงผู้หญิงแตกต่างจากเพลง Hip Hop หรือไม่ อย่างไร
- ผู้หญิงแบบคุณแตกต่างจากผู้หญิงในเพลง Hip Hop หรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่าส่วนที่ดีของผู้หญิงในเพลง Hip Hop คืออะไร
- คุณคิดว่าส่วนที่เสียของผู้หญิงในเพลง Hip Hop คืออะไร
- ถ้าเลือกได้คุณอยากเป็นเหมือนผู้หญิงในเพลง Hip Hop หรือไม่ อย่างไร
- คุณเห็นด้วยหรือไม่กับการไม่อนุญาตให้เผยแพร่ภาพมิวสิกวิดีโอเพลง Hip Hop ที่มีภาพผู้หญิงที่แต่งตัวไม่เหมาะสมทางโทรทัศน์

แนวคำถามของแฟนเพลง Hip Hop

ชื่อ/นามสกุล

ชื่อเล่น

อายุ

ระดับการศึกษา

1. แนวคำถามที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของการฟังเพลง

- ฟังเพลง Hip Hop มานานเท่าไร
- ฟังเพลง Hip Hop ของไทยหรือต่างประเทศ
- บอกชื่อศิลปินเพลง Hip Hop ที่รู้จัก
- เริ่มฟังเพลง Hip Hop ได้อย่างไร
- ฟังเพลง Hip hop บ่อยแค่ไหน
- ทำไมถึงชอบเพลง Hip Hop
- เพลง Hip Hop แตกต่างอย่างไรกับเพลงป๊อป

2. แนวคำถามที่เกี่ยวกับความเป็นผู้หญิง

- ผู้หญิงไทยทุกวันนี้ในความคิดของคุณคือ
- ผู้หญิงไทยวันนี้แตกต่างจากอดีตมากน้อยเพียงไร
- คุณคิดว่าผู้หญิงทุกวันนี้ต้องมีความเป็นกุลสตรีหรือไม่
- ในความคิดของคุณ คุณเป็นผู้หญิงแบบไหน
- คุณคิดว่าตัวเองมีความมั่นใจมากน้อยเพียงใด

3. แนวคำถามที่เกี่ยวกับเพลงและความเป็นผู้หญิง

- คุณคิดว่าเพลงป๊อปทั่วไปกล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะอย่างไร
- คุณคิดว่าเพลงHip Hopกล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะอย่างไร
- คุณคิดว่าผู้หญิงที่ถูกพูดถึงในเพลง Hip Hop sexy หรือไม่
- คุณคิดว่าผู้หญิงที่ถูกพูดถึงในเพลง Hip Hop มีความมั่นใจหรือไม่
- คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเวลาฟังเพลงHip Hopที่พูดถึงรูปร่างของผู้หญิง
- คุณคิดอย่างไรกับเพลง Hip Hop ที่พูดถึงการมีแฟนครั้งละหลาย ๆ คนของผู้หญิง
- คุณคิดว่าผู้หญิงในไทยในปัจจุบันแตกต่างจากที่เพลง Hip Hopพูดถึงหรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่าเพลงป๊อปพูดถึงผู้หญิงแตกต่างจากเพลง Hip Hopหรือไม่ อย่างไร
- ผู้หญิงแบบคุณแตกต่างจากผู้หญิงในเพลง Hip Hopหรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่าส่วนที่ดีของผู้หญิงในเพลง Hip Hop คืออะไร
- คุณคิดว่าส่วนที่เสียของผู้หญิงในเพลง Hip Hop คืออะไร
- ถ้าเลือกได้คุณอยากเป็นเหมือนผู้หญิงในเพลง Hip Hop หรือไม่ อย่างไร
- คุณเห็นด้วยหรือไม่กับการไม่อนุญาตให้เผยแพร่ภาพมิวสิกวิดีโอเพลง Hip Hop ที่มีภาพผู้หญิงที่แต่งตัวไม่เหมาะสมทางโทรทัศน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนนี้คือการวิเคราะห์ตัวผู้รับสาร (Audience Analysis) เพื่อตรวจสอบว่ากลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มรับรู้และถอดรหัสความหมายของความเป็นผู้หญิงจากเพลง Hip Hop อย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และนำการรับรู้ของทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารทั้งสอง ใช้ทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construct of Reality) ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) และวัฒนธรรมวัยรุ่น (Youth Culture) มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา
(Description Analysis) แสดงผลการศึกษาและอภิปราย พร้อมข้อเสนอแนะ

